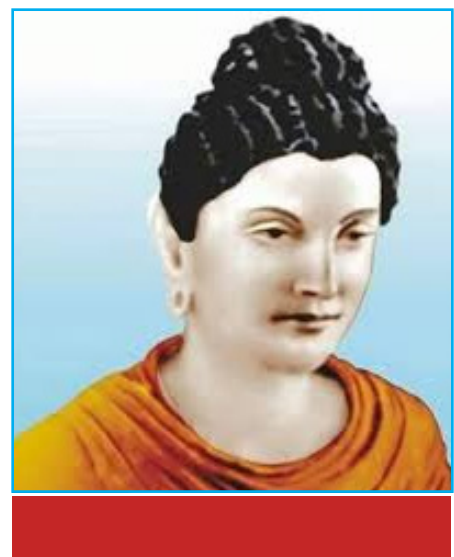




“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”



स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा



PATIALA

On line paper

20 ਜੂਨ 2025 ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਸਾਲ ਚੌਥਾ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay- 91-9780634849) HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773



ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਬੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਐਲਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਣੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰੋਲ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਣੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਯਾਲੀ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੁੰਦਾਂ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਉਮੈਦਪੁਰੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਭਰਤੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ ਭਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰੋਲ



ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਆਏ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭਰਤੀ ਲਈ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 30 ਜੂਨ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪੂਰੀ ਕਰ

ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਲਈ ਤਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੋ ਦਸੰਬਰ

ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾ ਲੱਖ ਬੁਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਅੱਜ ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ, ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬੂਟਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਵੀ ਜਰੂਰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ।

ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬੱਚ ਸਕਦਾ, ਅਗਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ‘ਖਮੇਨੀ’ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ: ਨੇਤਨਯਾਹੂ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ‘ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚ ਨਹੀਂ’ ਸਕਦਾ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਆਗੂ ਅਯਾਤੁੱਲਾ ਅਲੀ ਖਮੇਨੀ ਵੀ ‘ਨਿਸ਼ਾਨੇ’ ਉੱਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੁਲਕ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਸ਼ਹਿਰ ਬੀਰਸ਼ੇਬਾ ਵਿਚ ਸੋਰੇਕਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਰਾਨ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰ



ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਯਹੂਦੀ ਮੁਲਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ Operation Rising Lion ਮਗਰੋਂ ਇਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ‘ਤੇ ਚਾਰ ਸੌ ਤੋਂ ਵਧ ਬੈਲਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡਰੋਨ ਦਾਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ

ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਟੀਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬਦਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ।” ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ

ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਡੰਡਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਧਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕਾਟਜ਼ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖਮੇਨੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਟਜ਼ ਨੇ ਹੋਲੋਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਰਾਨੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ੋਰ ਵਿਚ ਆਈ ਥਾਂ ਦੀ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ, “ਆਧੁਨਿਕ ਹਿਟਲਰ, ਖਮੇਨੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ – ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।” ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰਮਾਤ ਗਾਨ, ਹੋਲੋਨ ਤੇ ਬੀਰਸ਼ੇਬਾ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸੱਜਰੇ ਬੈਲਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 147 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। -ਪੀਟੀਆਈ

ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅਮਰੀਕਾ (America) ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ‘ਤੇ ਅਸਥਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ

ਸਕਣਗੇ। ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੇਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ,

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ, ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹਟਣ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ਬਲਕਿ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੈਂਸਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮੰਤਰੀ ਸ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ ਟੀ ਓ ਨੇ ਅੱਜ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੈਂਸਸ

ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2025 ਤੱਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੈਂਸਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਦੀ

ਅਪਗ੍ਰੇਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਸੈਂਸਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਾਟਾ ਰਾਹੀਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ, ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਧਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹੀ: 51.33 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

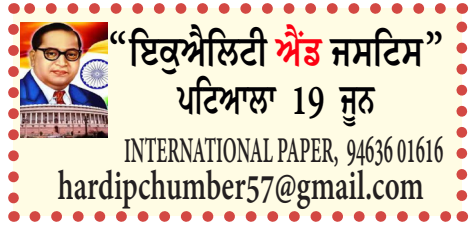
ਲੁਧਿਆਣਾ 19 ਜੂਨ 2025 - ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਉੱਪ ਚੋਣਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ

ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਕੁਲ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 51.33 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟਿੰਗ ਦਰਜ ਹੋਈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ

ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਜ਼ੁਰਗ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਵੋਟਾਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਡਿਪਟੀ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਿਮਾਂਸੂ ਜੈਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਸਵਧਨ ਸ਼ਰਮਾਂ ਨੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਹਲਕਾ ਵੈਸਟ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਬਸਪਾ ਦੀ 22 ਜੂਨ ਵਾਲੀ ਸੰਗਰੂਰ ਮਹਾਂ ਰੈਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ - ਚੋਪੜਾ



ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ, 19 ਜੂਨ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਪੰਜਾਬ ਸੰਭਾਲੇ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਜੋ ਜਮੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ ਵੇਹ ਜਮੀਨ ਹਮਾਰੀ ਹੈ ਦੇ ਮੰਤਵ ਤਹਿਤ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੀ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਂ ਰੈਲੀ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਜ਼ਮੀਨ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਸਮਾਜ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ

ਮੱਧ ਵਰਗ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਗਰੀਬ ਤੇ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਵਰਗ ਸਿਰਫ ਬਸਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ, ਭਾਜਪਾ, ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਭਵਾਨੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਅੱਜ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਓ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨਾਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਹੱਕ ਲੈਣ

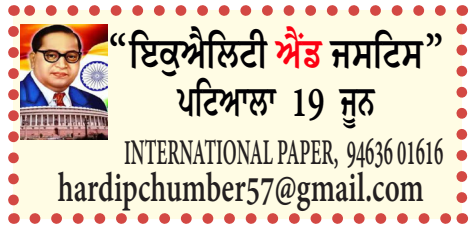
ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ, ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜਮੀਨ ਠੇਕੇ ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਇਹ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੁਜਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਹੁਣ ਤਰਕ ਨਾਲ਼ ਸਹੀ ਗਲਤ ਸਭ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਵੈਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਨਿਰਾਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾ ਦੀ ਕਿਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਬਸਪਾ ਰੁਪੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆ



ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਐਤਕੀਂ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਮਹਾਂ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਪਣੀ ਅਸਲ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਘਰ ਹੈ।

ਕੀ ਯੂਪੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਯੋਗੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ!

ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਯੂਪੀ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ‘ਰੁਟੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ’ ਦੱਸਿਆ, ਯੋਗੀ ਸਰਕਾਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਯੋਗੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਭਰਤੀ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਕੰਮ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ X ‘ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ। ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਭਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਭਰਤੀ ਇੱਕ ਰੁਟੀਨ ਕੰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬੈਕਲਾਗ ਦੀ ਬੁਰਾਈ



ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਪਰ, ਕੀ ਇਸ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕੀ? ਇਹ ਆਮ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।”

ਦੂਜੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, “ਮੇਰੀ ਬਸਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਯੂਪੀ ਵਿੱਚ ‘ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ’ ਦਾ ਨਿਆਂ-ਅਧਾਰਤ ਮਾਹੌਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਵਿੱਚ 1.20 ਲੱਖ

ਨਵੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਭਰਤੀ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਲਾਭ ਹੋਇਆ, ਜਿਸਦੀ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ।”

ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਲਖਨਊ ਦੇ ਡਿਫੈਂਸ ਐਕਸਪੋ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਖੇ 60,244 ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵੰਡੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ

ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਯੋਗੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਪਥਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਹੁਣ ਦੰਗਾ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਇੱਥੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਿਆ, ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸਲਿੱਪ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਧੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸਿਵਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ 48,196 ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 12,048 ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਦੀ ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ



ਜਲੰਧਰ : ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ

ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਵੀਡੀਓ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਚਕੋਹਾ

ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਕਦੋਂ ਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ

ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ,

ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲਿਤ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕਮਾਲ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ - ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਦੀਆਂ 12 ਕੁੜੀਆਂ NEET ਟਾਪਰ ਬਣੀਆਂ, ਜਾਣੇ ਕਿਵੇਂ!

ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਮਾਰੀਹਾਨ ਦੀਆਂ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼: ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਮਰੀਹਾਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ 12 ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ NEET-UG 2024 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਇੱਕ “ਮੀਲ ਪੱਥਰ” ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਰੀਹਾਨ ਦੇ ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 25 ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ NEET-UG ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਫਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਵੇਤਾ ਪਾਲ, ਕੁਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ਰੰਜਨ, ਪ੍ਰਿੰਸੀ, ਮਾਲਤੀ, ਕੋਮਲ ਕੁਮਾਰੀ, ਲਕਸ਼ਮੀ, ਅਨੁਰਾਧਾ, ਕੋਮਲ, ਲਕਸ਼ਮੀ, ਸੱਭਿਆ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ, ਦੀਪਤੀ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਸੋਨਕਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ (SC), ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ST) ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (OBC) ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਸਫਲ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸ਼ਵੇਤਾ ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ,

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਦਾ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ

“ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਾਰਡਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ‘ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਅਰਵਿੰਦ ਸਰ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ ਸੁਧੀਰ ਸਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਜ਼ਗੀ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।”

ਸ਼ਵੇਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਨੇ ਵੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਬਹੁਤ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਸਨ।”

ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਪੂਜਾ ਰੰਜਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਹਮੇਸ਼ ਰੰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਪੂਜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਨਭਦਰ ਦੇ ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਪਰ 11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਮਰੀਹਾਨ ਆਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਯੂਪੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ 81% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਦਿਨ ਵਿੱਚ 16 ਤੋਂ 18 ਘੰਟੇ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ — ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 6 ਘੰਟੇ, ਕੋਚਿੰਗ ਵਿੱਚ 5 ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ 6-7 ਘੰਟੇ।”

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ

ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਏਟੀਐਮ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪੀਸ ਕੇ ਇਸਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਔਰਤ ਤੋਂ ਫ਼ੋਨ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਮਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਅਸੀਮ ਅਰੁਣ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸਨੂੰ “ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ” ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਧੀਆਂ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਆਵੇ।”

ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨਿਰੰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਮਾਰੀਹਾਨ ਦਾ ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦੇ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ NEET ਅਤੇ JEE ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਹਾਇਸ਼, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ - ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਫ਼ਤ ਸੀ।”

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤ੍ਰਿਨੇਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮਾਰੀਹਾਨ ਦੇ ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਨੂੰ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਔਰਤ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ

ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕੋਚਿੰਗ, ਭੋਜਨ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।”

ਜ ਨ ਤ ਕ - ਨਿੱਜੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਸਫਲਤਾ

ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਰੀਹਾਨ ਦੇ ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਵਿਖੇ ਸੈਂਟਰ ਆਫ਼ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਐਕਸ-ਨਵੇਦਿਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਅਤੇ ਟਾਟਾ ਏਆਈਜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, 39 ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੂੰ NEET ਅਤੇ JEE ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਕੋਚਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 26 ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ NEET ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ, 25 ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 12 ਸਫਲ ਰਹੀਆਂ।

ਇਸ ਵੇਲੇ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 100 ਸਰਵੇਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ 6ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਬੀ.ਐਨ. ਰਾਓ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਕੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ? ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਦਾ ਹੈ!

ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਸਲ ਨਿਰਮਾਤਾ ਮੰਨਿਆ—ਜਾਣੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਨੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਿਤ ‘ਸਵਾਮੀ’ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰ ਬੀ.ਐਨ. ਰਾਓ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਹੈ।

ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ? ਕੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ?

ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਹਿਸਾਂ ਇਸ ਝੂਠ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਕਾਥ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ - ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਟੀ.ਟੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮਾਚਾਰੀ, ਡਾ. ਪੱਟਾਭੀ ਸੀਤਾਰਾਮਈਆ, ਐਸ. ਨਾਗੱਪਾ, ਫਰੈਂਕ ਐਂਥਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ - ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

*** ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ।”**

*** ਟੀ.ਟੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮਾਚਾਰੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡਰਾਫਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ “ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ‘ਤੇ ਆ ਗਈ।”**

*** ਐਸ. ਨਾਗੱਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਬਾਬਾਸਾਹਿਬ ਅਛੂਤ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਵਾਜ਼ ਸਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।”**

ਇਹਨਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਥਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾਸਾਹਿਬ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਸਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਨਘੜਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਆਧੁਨਿਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ। ਜੀਵਨ



25 ਨਵੰਬਰ, 1949 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਭਾਈਚਾਰੇ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗੰਭੀਰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ:

*** ਡਾ. ਰਾਜੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ):**
“ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਜਿਸ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾੜੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਫਲ ਬਣਾਇਆ।”

*** ਟੀ.ਟੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮਾਚਾਰੀ (ਮਦਰਾਸ):**
“ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ‘ਤੇ ਆ ਗਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ।”

*** ਡਾ. ਬੀ. ਪੱਟਾਭੀ ਸੀਤਾਰਾਮਈਆ (ਮਦਰਾਸ):**
“ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਸਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।”

ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਅਰਮੀਨੀਆ ਰਸਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਉਡਾਣ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 19 ਜੂਨ (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਜੰਗ ਦੇ ਝੰਬੇ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਅਰਮੀਨੀਆ ਰਸਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ 110 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਉਡਾਣ ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾਰੀ ਟਕਰਾਅ ਦਰਮਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਹਿਰਾਨ ‘ਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਮਗਰੋਂ ਸਰਹੱਦ ਰਸਤੇ ਅਰਮੀਨੀਆ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। Operation Sindhu ਤਹਿਤ ਇਸ ਪੂਰੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਰਾਨ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰਤੀ ਵਰਧਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਹਿਰਾਨ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ, ਜੋ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਜਹਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇਕ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ



ਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਲਈ 24 ਘੰਟੇ ਫੋਨ ਲਾਈਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੋਰ ਜਹਾਜ਼ ਭੇਜਾਂਗੇ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਰਕਮੇਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਅਰਮੀਨੀਆ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਰਮੀਨੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਪੁੱਜੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ, ਵਾਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਇਰਾਨ ‘ਚੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ‘ਚੋਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਕਾਫੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਡਰ ਗਏ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ

*** ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਨਾਗੱਪਾ (ਮਦਰਾਸ):**

“ਅਛੂਤ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।”

*** ਫ੍ਰੈਂਕ ਐਂਥਨੀ (ਸੀਪੀ ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ):**

“ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੁਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

*** ਪੰਡਿਤ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਰਮਾ (ਯੂਪੀ):**

“ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸੀ।”

*** ਹਰ ਗੋਵਿੰਦ ਪੰਤ (ਯੂਪੀ):**

“ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਪੰਡਿਤ’ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ।”

*** ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ (ਪੰਜਾਬ):**

“ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।”

*** ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸਵਰਾਓ ਜੇਧੇ (ਬੰਬਈ):**

“ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਵਿਧਾਨ ਰਿਸ਼ੀ’ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਰਣਾਂ (ਜਾਤਾਂ) ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ।”

*** ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਜੇ.ਐਮ. ਨਿਕੋਲਸ-ਰਾਏ (ਅਸਾਮ):**

“ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

*** ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਜੇ. ਖਾਂਡੇਕਰ (ਸੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬੇਰਾਰ):**

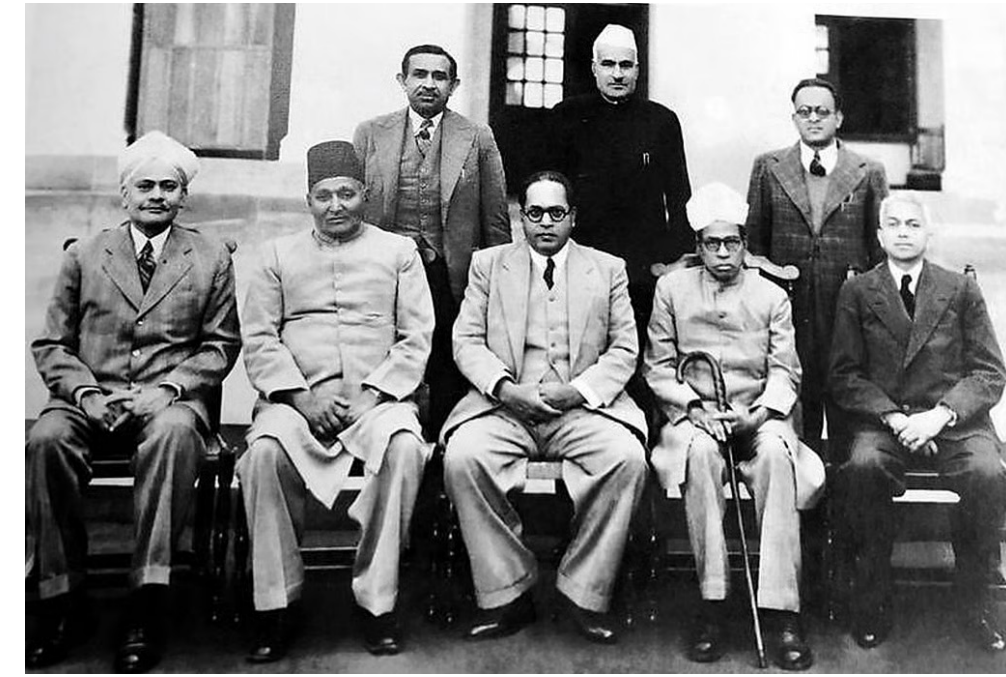
“ਇਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

*** ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਲਬਾਨ ਡੀਸੂਜ਼ਾ (ਬੰਬਈ):**

ਫੁਰਤੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।” ਉਸ ਨੇ ਪੀਟੀਆਈ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਘਰ ਵਰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ।” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਮੀਨੀਆਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਸਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਵਾਲੇ ਐੱਮਬੀਬੀਐੱਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੀਰ ਖਲੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਅਸੀਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੰਬਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ।” ਖਲੀਫ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਮੀਨੀਆ ਤੇ ਉਥੋਂ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਖਲੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ‘ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਰੋਨ ਡਿੱਗਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹਾਲਾਤ ਬਿਆਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਹਨ। ਤਹਿਰਾਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।” ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੇਚੈਨ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਬਾਹਰ



ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ: (ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਬੈਠੇ) ਐਨ. ਮਾਧਵ ਰਾਓ, ਸਈਦ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਦੁੱਲਾ, ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ (ਚੇਅਰਮੈਨ), ਐਲਾਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਅਈਅਰ; ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸਰ ਬੇਨੇਗਲ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ। (ਖੱਬੇ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੇ) ਐਸ. ਐਨ. ਮੁਖਰਜੀ, ਜੁਗਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ। (29 ਅਗਸਤ 1947)

“ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤੀ ਯਾਤਰਾ ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮਾਸਟਰਪੀਸ ਹੈ।”

*** ਬੇਗਮ ਏਜਾਜ਼ ਰਸੂਲ (ਯੂਪੀ):**

“ਡਰਾਫਟਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।”

*** ਪੰਡਿਤ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ ਭਾਰਗਵ (ਪੰਜਾਬ):**

“ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ‘ਭਾਈਚਾਰਾ’ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ।”

* ਸ਼੍ਰੀ ਗੋਵਿੰਦ ਵੱਲਭ ਪੰਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਘੂਨਾਥ ਰਾਓ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਰਾਓ ਦੇਵ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਅਈਅਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਟਾ

ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਯੁੱਗ ਦੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਹ ਲੇਖ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਰਾਨ ਵਿੱਚ ਐੱਮਬੀਬੀਐੱਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਜ਼ ਹੈਦਰ (21) ਦੇ ਪਿਤਾ ਹੈਦਰ ਅਲੀ ਨੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀਟੀਆਈ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਘਰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਹਿਰਾਨ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ।

ਸਮੀਰ ਆਲਮ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਰਵੇਜ਼ ਆਲਮ ਨੂੰ ਵੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਵੇਜ਼ ਆਲਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਉਸ ਨੂੰ ਉਰਮੀਆ ਵਿੱਚ ਪਕੜਦੇ ਹੋਏ ਦੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਸੀ ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਮੀਨੀਆ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।”

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਦਾ ਨਿਕਾਸੀ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।



ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

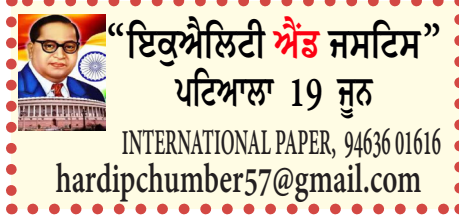
1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 9, 10, 11 ਅਗਸਤ 1930 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਪੱਧਰ ਦਾ ਅਛੁਤ ਸਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਅਛੁਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਈਆਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵੀ ਸਮਾਜਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਰਤਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ



ਸੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਗਡੋਰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ)

13. ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ



1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ,
2. ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਉਸਦਾ ਵਰਣਨ: (a) ਆਦਿਮ ਕਬੀਲੇ, (b) ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਤੇ (c) ਅਛੁਤ ਵਰਗ,
3. ਇਹਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ‘ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ
4. ਇਹਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ।
ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਅਧਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਉਹ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਉਹ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੀਮਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੋ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਰਾਠੀ, ਕੁਝ ਗੁਜਰਾਤੀ, ਕੁਝ ਬੰਗਾਲੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਾਮਿਲ ਆਦਿ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਈਸਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ

ਉਹ ਵੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
ਦੇਸ਼ਤੋ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੈ ਵੱਖਰੇ ਵੇਟਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵੇਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਚੋਣ ਹਲਕੇ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਵੇਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਰਗ ਦੇ ਵੇਟਰ, ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਡਰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਚੋਂ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਵੇਟਰ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਵੇਟਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

14. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ ‘ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ

ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਖਿੱਡੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਆਦਰਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਤਰਕ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਆਦਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ, ਭਾਵ “ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ” ਬਣਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਅਸਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਕਿ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਈ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਪਹਜ ਹੋ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਬੈਸਾਖੀ ਵਾਂਗ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਈਏ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਸਾਂਝੇ ਵੇਟਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੱਖਰੇ ਵੇਟਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਦਰਸ਼ ਵੱਲ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ।

15. ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਜੋ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਸਭਿਅਤਾ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਭਿਅਤਾ

ਲੜੀ ਵਾਰ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਯਕੀਨਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ‘
ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਰ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਧੀਨਗੀ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੁਝ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇਸਲਾਮ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ‘ਕੁਰਾਨ’ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਰ ਜਾਣ। ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਰਹਿ ਸਕਣ। ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਜਾਂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਦੇਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਵੈਸੇ ਵੀ,

ਇਹ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣਗੇ ਜੋ ਇੱਕ ਅਹੁਦਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵਿਗਜ਼ ਅਤੇ ਟੋਰੀਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫਰਾਂਸਿਸ ਪਲੇਸ ਨੇ ਵਿਗਜ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ। ਉਹ ਕੁਲੀਨ ਵਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਵਰਗਾਂ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ।

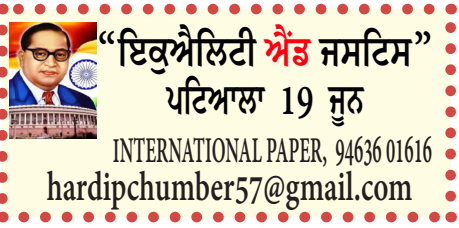
ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਧਰਮ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਐਨ, ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸਲਿਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਮੱਧ ਯੁੱਗ



ਜਾ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਕਸਰ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ‘ਤੇ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣ। ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਲਏ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ‘ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੁਆਰਾ ਦੌਲਤ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮਝ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਡਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ, ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਗਾਰੰਟੀ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਓ।

ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਕਲ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ



ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਅਦ ‘ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਏ

ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਯੋਗਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਵਿਸ਼ਬਕਰ ਯੋਗਾ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਭਿਆਨ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ 5000 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਰੀਸ਼ੀਆਂ ਮੁੰਨੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਅਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ‘ ਯੁਜ ‘ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੁਲਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜੁੱਟ ਹੋਣਾ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਾ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰੀਰ, ਮਨ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੋਗਾ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ—ਵੱਖ ਸਰੀਰਕ ਆਸਣ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ (ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ) ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ, ਲਚਕਤਾ, ਸੰਤੁਲਨ ਸਮੇਤ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਧਿਆਨ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਯੋਗਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹੱਥ ਯੋਗ, ਅਸਟਾਂਗ ਯੋਗ, ਅਯੰਗਰ ਯੋਗ, ਕੁੰਡਲੀ ਯੋਗ, ਚੱਕੀ ਆਸਣ ਆਦਿ । ਯੋਗਾ ਮਾਨਸਿਕ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਟੀ ਦੇ 5 ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਣਾਅ ਘਟਾਉਣਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਸਰੀਰਕ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲਚਕੀਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਆਦਿ । ਯੋਗਾ ਪੈਰਾ ਸਿੰਮਪੈਥੈਟਿਕ ਨਰਵਸ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤਣਾਅ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 21 ਜੂਨ ਸਾਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਦਿਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਦਿਨ ਉੱਤਰੀ ਗੋਲਿਸਫਾਇਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬਾ ਦਿਨ ਹੈ । ਇਸ ਦਿਨ

ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇਹ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਅਜੋਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 2015 ਵਿੱਚ ਉਦੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਜੀ ਨੇ ਸਯੁੱਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਨ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਸ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹਰ ਸਾਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਥੀਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1924 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਥੀਮ ਲਈ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਹਿਲਾ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ । ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਦ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਆਦਿ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅੱਜ ਦੇ ਆਸਣ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਹਲੇ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਯੋਗ ਆਸਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੱਕੀ ਆਸਣ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਚੱਕੀ ਚਲਾ ਕੇ ਦਾਲ ਜਾਂ ਮਸਾਲਾ ਪੀਸਦੀਆਂ ਸਨ, ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਬਾਡੂ ਲਾਉਣਾ, ਕੱਪੜੇ ਧੋਣਾ ਆਦਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੋਡਿਆਂ, ਕਮਰ, ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਰਜਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਇਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ।

ਯੋਗ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਿਮਾਗੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਯੋਗ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ , ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵੀ ਲਚਕੀਲਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ । ਯੋਗ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ



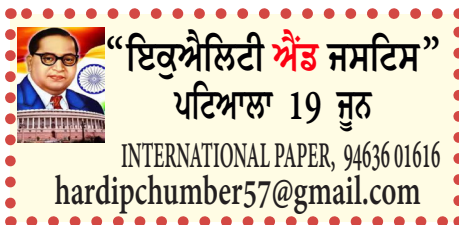
ਹੈ ਪਰ ਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਣ—ਪੀਣ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਸੁਆਦਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਗੈਰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ । ਯੋਗਾ ਤੋਂ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਦੀ ਜੋ ਆਖਰੀ ਸਟੇਜ ਹੈ ਉਹ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ 90# ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡਾ ਬੈਠਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮਰ ਸਿੱਧੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਢੇਅ ਲਗਾ ਕੇ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ । ਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵੀ ਸੁੱਧ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸੁੱਧ ਹਵਾ ਮਿਲੇ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਖੁੱਲੀਆਂ ਹਵਾਦਾਰ ਥਾਂਵਾਂ ਉੱਤੇ ਯੋਗ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਟ੍ਰੇਨਰ ਵੀ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਇਵੇਂ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅੱਜ 140 ਥਾਂਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁੱਝ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੀ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਯੋਗਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਮਨਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਐਚ. ਹਾਊਸਿਸ ਪਾਰਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫੇਜ਼—1 ਮੋਹਾਲੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇੱਥੇ ਦੇ ਸਪੈਸਲ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯੋਗ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਵਧੀਆਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਸਵਾਰਿਆ, ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ, ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਈ, ਬੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਟਰੈਕਾਂ ਆਦਿ



ਨੂੰ ਪੇਂਟ ਕਰਵਾਇਆ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਨੈਟ ਲਗਵਾਏ ਜਿਸ ਸਭ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਰਕ ਦੀ ਦਿਖ ਬਦਲ ਕੇ ਇੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਬਣ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਮੋਹਾਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪਾਰਕ ਇਸ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਦੇ ਸਪੁਰਦਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਤਸਾਹ ਵਜੋਂ ਇਸ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਯੋਗਾ ਟ੍ਰੇਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਯੋਗਾ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਯੋਗਾ ਦਿਵਸ ਬੜੇ ਵਧੀਆਂ ਤਰੀਕੇ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ । ਇਵੇਂ ਹੀ ਅੱਜ ਇਸ ਯੋਗਾ ਦਿਵਸ ਮੇਕੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ 3000 ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਹੈਲਥ ਕੇਅਰ ਵਰਕਰ ਯੋਗ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕਠੇ ਯੋਗ ਕਰਕੇ ਆਸ਼ਾ ਬੁੱਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ । ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਜੀ. ਆਈ 2 ਡਾਕਟਰ ਯੋਗ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡੀ. ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ 4 ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੇ ਡੀ.ਐਮ. ਕੀਤੀ ਹੈ । ਯੋਗ ਆਸਣ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਅਨੈਥੀਸੀਆ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਡੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਯੋਗ ਉੱਤੇ ਰਿਸਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡਾਕਟਰ ਹਾਸ਼ਿਤਾ ਸੂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਕ ਪੇਨ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਯੋਗ ਕਰਵਾਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਫਲੈਕਸੀਬਿਲਟੀ ਵੱਧੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 21 ਅਸਾਣਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸਲ ਐਂਟੀ ਕਰੇਟੀਡ ਯੋਗ ਥੇਰੀਪੀ ਸ਼ਡਿਊਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ । 3 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਕੇਅਰ ਬੈਕ ਪੇਨ ਦੇ 30 ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਿਜੀਓਥੈਰੇਪੀ ਰਾਹੀਂ ਯੋਗ ਆਸਣ ਕਰਾਵੇ ਗਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਫਲੈਕਸੀਬਿਲਟੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਈ । ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਟੀ ਲੀਵਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਯੋਗਾ ਆਸਨ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਸੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਯੋਗਾ ਦੇ ਲਾਭ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਅੱਜ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਾ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਯੋਗ ਦੇ ਆਸਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

.....



ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸੂਚਨਾ ਸਾਡੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ‘ਤੇ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਖੁਦ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੂਜਿਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਿਰਭਰਤਾ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। “ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਵਾਂ?” ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ “ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਾਂ?” ਤੱਕ, ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦਾ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਹੱਥ ਫੜਾ ਕੇ ਆਪ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਵਾਰੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ।

ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਲਾਹ ਲੈਣਾ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਡਰ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋਲੋਂ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਉਹ ਸਾਡੇ ਹਾਲਾਤ, ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? ਜਵਾਬ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਗੂਗਲ ਅਤੇ ਯੂਟਿਊਬ ਵਰਗੇ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਜੋ ਗਿਆਨ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੋਰਸ ਕਰਨਾ

“ ਆਪਣੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀ ਖੁਦ ਬਣੋ: ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਤੋਂ ਪਰੇ ”

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਖਿੱਚੀ, ਮਾਨਸਾ
ਮੋਬ. 9478160786



ਹੈ, ਮੋਬਾਈਲ ਖਰੀਦਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰੋ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝੋ, ਲਾਭ-ਹਾਨੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਵੋ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੋ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਨਾ ਕਰੋ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਅਤੇ “ਨਜ਼ਰ” ਦਾ ਡਰ

ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਹੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਨਵੀਂ ਗੱਡੀ, ਨਵਾਂ ਫੋਨ, ਨਵਾਂ ਘਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਤਾਂ ਖੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੇ ਹਨ।

1. ਨਜ਼ਰ ਲੱਗਣਾ: ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਹਿਮ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ,



ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਤੁਲਨਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਊਰਜਾ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ “ਨਜ਼ਰ” ਲਗਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਣਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਵਿਗੜਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

2. ਸੁ ਰੱ ਖਿ ਆ ਦਾ ਖਤਰਾ: ਆਪਣੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ (Live Location) ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗਲਤ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
3. ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ: ਲਾਈਕਸ ਅਤੇ ਕੁਮੈਂਟਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਗੁਪਤਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ

ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਚੁੱਕ ਨਾ ਲਵੋ।” ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇ ਹਨ

- ਉਰਜਾ ਦੀ ਬੱਚਤ: ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਘੱਟ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਊਰਜਾ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।
- ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਬਚਾਅ: ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਂਕ, ਡਰ ਅਤੇ ਤਾਅਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੌਸਲੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਪਤਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ: ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁੱਗਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਸਫਲਤਾ ਖੁਦ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

ਆਓ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਈਏ। ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਈਏ, ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੀ ਖੋਜ, ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ‘ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਈਏ। ਆਪਣੀ ਹਰ ਛੋਟੀ-ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਪਰੋਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮਾਣੀਏ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਖੁਦ ਬਣੋ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ।

“ਸੁਪਨੇ, ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਸੱਚਾਈ”



ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਜਾਂ ਸਾਈਜ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਚਾਹੇ ਅੱਖਾਂ ਨਿਕੀਆਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਸੁਪਨੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ। ਹਰ ਕੋਈ ਕੁਝ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ, ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ, ਤੇ ਕੋਈ ਇੰਜੀਨੀਅਰ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਨਾ ਲੈ ਲੈਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਲੇ ਮਿਹਨਤ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨਸਾਨ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਨੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਜਦ ਨੰਬਰ ਘੱਟ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ‘ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਮ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਪੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਥੋਪ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ, ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਕਾਂ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਬਾਅ ਕਰਕੇ ਕਈ ਬੱਚੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤਣਾਅ ‘ਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਖੁਦ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਥੇ ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਹਾਲਤ ‘ਚ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਸਾਲਾਂ ਲੱਗਾਤਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੌਮਪਟੀਸ਼ਨ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੌੜ ਬਣਾਕੇ ਰੱਖ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਦਾ ਚਾਂਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਤੱਕ ਉਮਰ ਕਾਫੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ‘ਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਸਨਮਾਨ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖੀਏ ਜਾਂ ਨਾ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਮਝ ਦਿਵੇ? ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਟਨ, ਅੰਕ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਦੌੜ ਸਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਲ?

ਸਿੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀਤਾ ਸਿਖਾਵੇ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਸਲਾ ਦੇਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਜੰਜੀਰ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਸੋਚਣ ਦੀ, ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਨਾਲ



ਪ੍ਰੀਆਸ਼ੂ

ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਮਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਆਵੇ।

ਸਾਨੂੰ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਪਰ ਉਹ ਤਦ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਨੋ-ਮਨ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਪ੍ਰੀਆਸ਼ੂ
ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਲਜ ਦਿਉਣ (ਬਠਿੰਡਾ),
ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਕੋਟਗੁਰੂ

ਬਸਤੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ (ਜੌੜਾ) ਦੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਬੋਲੀ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ



ਜ਼ੀਰਾ 19 ਜੂਨ (ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਰਾੜ) - ਬਲਾਕ ਜੀਰਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੌੜਾ ਦੀ ਬਸਤੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਦੀ 7 ਕਿੱਲੇ ਜਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਉਸ ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬੋਨਾ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪਿੰਡ ਜੌੜਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜਮੀਨ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ



ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਜੀਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਜਮੀਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜਮੀਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਜਮੀਨ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਨਯੋਗ ਡੀ ਸੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਡੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਜੀਰਾ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਜੀਰਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਹੈ, ਇਸ ਜਮੀਨ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀਡੀਓ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਚਾਇਤ ਸੈਕਟਰੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹਨ! ਬੋਲੀ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀ ਡੀ ਪੀ ਓ ਜੀਰਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਬੋਲੀ ਦੀ ਰਕਮ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ!

ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ



ਬਠਿੰਡਾ, 19 ਜੂਨ (ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ/ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟਗੁਰੂ)-ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ 9 ਜੂਨ ਤੋਂ 13 ਜੂਨ, 2025 ਤੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮੁਖੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਪੀਅਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਐਫ.ਡੀ.ਪੀ.) ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਧਿਆਪਨ ਸਟਾਫ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਕਲਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਨੀਤੀ, ਉਦਮਤਾ, ਪੇਟੈਂਟ ਫਾਈਲਿੰਗ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਧਿਆਪਨ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਚੈਟਜੀਪੀਟੀ ਵਰਗੇ ਏਆਈ ਟੂਲ, ਸੀਪੀਆਰ ਸਿਖਲਾਈ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨ (ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ.) ਭਰਨ, ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਆਫਿਸ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਮਾਹਿਰ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਫ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ.ਐਮ. ਪੀ.ਪੁਨੀਆ, ਸਕੂਲ ਆਫ ਇੰਟਰਪ੍ਰੀਨਿਓਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ.ਮਨੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਜਵੀਰ ਕੌਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਬਲਾਕ ਰਿਸੋਰਸ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਕਾਲਜ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਵਾਂਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਟਰਿੰਗ ਐਂਡ ਇੰਮਪਾਵਰਮੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਡੀਨ ਨਵਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰੋਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮਾਹਿਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ। ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਡਾ.ਐਮ. ਪੀ.ਪੁਨੀਆ ਨੇ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਸਮੂਹ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ। ਬੀ.ਐਫ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ.ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਸਕੂਲ



ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ.ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਉੱਤਮਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਤਾਈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਕਲਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਧੀਆਂ ‘ਤੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਕ ਤਾਰੇ ਦੀ ਚਮਕ – ਲਖਵੀਰ ਕੌਰ ਦੀ ਉਡਾਣ



ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਕੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਦੇਵੇਂ ਮਿਹਨਤੀ, ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਲੋਕ ਸਨ। ਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨੇਕੀ ਅਤੇ ਸਚਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣੀ, ਪੁੱਤਰ ਵਕੀਲ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਧੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣੀ। ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਧੀ ਲਖਵੀਰ ਕੌਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵੱਖਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਦਾ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵੱਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖਦੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਮਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਮੌਜ਼ਿਲ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਕਲਾਸਰੂਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ

ਦੰਤ ਚਿਕਿਤਸਕ (ਡੈਂਟਿਸਟ) ਬਣਨ ਦੀ ਸੀ। ਜਦ ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਕਿ “ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ‘ਚ ਦਾਖਲਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਪੈਸਾ ਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦੇਵੇਂ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ, ਐਵੇਂ ਪੈਸੇ ਨਾ ਖਰਚੇ,” ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਕੁਝ ਨਾ ਆਖਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੁਸਕਰਾ ਦਿੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ‘ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਚੁੱਪੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਸਦਾ ਸੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿ ਲਖਵੀਰ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰਸੱਚ ਹੋਣਗੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਲਖਵੀਰ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਲਖਵੀਰ ਨੇ ਆਇਲਟਸ (IELTS) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਗਈ, ਕਈ ਦਿਨ ਦੁਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਘੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ, ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਆਈ, ਲਖਵੀਰ ਦਾ ਦਾਖਲਾ

ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਚਮਕ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੰਝੂ ਸਨ। ਉਹ ਆਖਦਾ ਸੀ, “ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਧੀ ਡਾਕਟਰ ਬਣੇਗੀ, ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ।” ਲਖਵੀਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲੀ ਗਈ। ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਕਿਸਾਨ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਮੌਕੇ ਲਖਵੀਰ ਨੇ ਆਪੇ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਉ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਹੱਸਦੀ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਰੋ ਪੈਂਦੀ, ਪਰ ਕਦੇ ਰੁਕੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ, ਲਖਵੀਰ ਇੱਕ ਕਾਮਯਾਬ ਡੈਂਟਿਸਟ ਹੈ। ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਾਤ ਜਦ ਉਹ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ

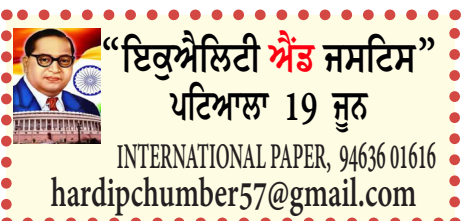


ਡਾ.ਭਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ

ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਲੱਭਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਆਖਦੇ ਹਨ: “ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ। ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸਮਾਨ ‘ਚ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਏ। ਤੇ ਲਖਵੀਰ, ਤੂੰ ਉਹ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਣੀ ਜੋ ਪਿਉ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰ ਗਈ।

ਡਾ.ਭਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ
ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ,
ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਦਿਉਣ (ਬਠਿੰਡਾ),
ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਕੋਟਗੁਰੂ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਖਤਮ



ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ‘ਤੇ ਉਪ ਚੋਣ ਲਈ ਅੱਜ

(19 ਜੂਨ) ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਵੋਟਿੰਗ ਸਵੇਰੇ 7 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਖਤਮ ਹੋਈ। 14 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਈਵੀਐਮ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਚ ਕੈਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਹੁਣ ਨਤੀਜੇ 23 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ

ਜਾਣਗੇ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਵੋਟਿੰਗ ਲਈ 194 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ 49.07%

ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਿਮ ਅੰਕੜੇ ਅਜੇ ਆਉਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬੱਸੀ ਗੋਗੀ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖਾਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਾਲਿਸੀ ਤਹਿਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਬਾਰੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ, 19 ਜੂਨ:
(ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮੈਸ. ਨਵੇਤੀਆ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਸ. ਏ.ਜੀ.ਐਚ.



ਬਾਇਓਫੀਊਲਜ਼ ਦੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਸਿਟੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪਾਲਿਸੀ 2022 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ

ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ, ਮਾਨਸਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰ. ਸੁਤੰਤਰਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਫੰਕਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਹੁਲ ਗਰਗ, ਸ਼ੰਕਰ ਗੋਇਲ, ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੋਰਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਰਤੀਆ/ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ

ਕਲੱਬ, ਪਿੰਡ ਕਲੇਬਾ ਅਤੇ ਅਲੀਕਾ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਧਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ, ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਗਠਨ ਮੈਡੀਕਲ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ



ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਗੇ। ਨਾਲ ਹੀ, ਨਸ਼ੇ ਵੇਚਦੇ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰੇਗਾ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ, ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਵੇਚਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਬ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਮਹਿਤਾ, ਸਰਪੰਚ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸਰਪੰਚ ਮੁਰਾਰੀ

ਲਾਲ ਕਲੇਬਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਧਰਮ ਚੰਦ, ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਮਿਸਤਰੀ, ਡਾ: ਅਨਿਲ ਅਨੇਜਾ, ਡਾ: ਵਕੀਲ ਦਹੀਆ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਅਰੋੜਾ, ਬੰਸੀ ਲਾਲ, ਬਲੀਆ ਬੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਪਵਨ, ਜੌਹਨ ਅਲੀ ਜੌਹਨ, ਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਜੌਹਨ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਦੀਪਿਕਾ ਜੌਹਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਖਾਨ ਸੁਨੀਲ, ਲਵਲੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਵਰਮਾ, ਵਕੀਲ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਧੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਚ, ਅੰਬ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਗਾਇਆ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੁਰਸ਼ੰਕਰ 19 ਜੂਨ (ਬਲਵੀਰ ਚੌਪੜਾ) ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਪੁੱਤਰੀ ਜਸਵੀਰ ਬੱਲੀ (ਪੱਤਰਕਾਰ) ਵਾਸੀ ਬਡੇਸਰੋਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਰਮ ਚੰਦ ਪਬਲਿਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਤਨੌਰ ਵਿਖੇ ਅੰਬ ਦਾ ਬੂਟਾ ਲਗਾਇਆ। ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ



ਹਰ ਕੋਈ ਇਕ ਦਰੱਖਤ ਜਰੂਰ ਲਗਾਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਭਰਿਆ ਰਹੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਉੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁੱਖ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਡਮ ਨਿਰਮਲਾ ਦੇਵੀ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਹਿਮਦਪੁਰ ਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਤਿਹਾਬਾਦ / ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ

ਜਨ ਸਿਹਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਬਲਾਕ ਫਤਿਹਾਬਾਦ ਨੇ ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਮਹਿਮਦਪੁਰ ਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਬਲਾਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮਦਨ ਸੈਣੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ



ਪਾਣੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਗਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਹਿਰੀ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵਾਟਰ ਵਰਕਸ ਚੈਨਲ ਦੇ ਗਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ

ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ

ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟੂਟੀਆਂ ‘ਤੇ ਟੋਪ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੂਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟੋਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮਦਨ ਸੈਣੀ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ, ਸੰਤ ਕੁਮਾਰ, ਜਗਦੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਨਵੀਂ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਨੂੰ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਰਵਾਨਾ

ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਂਸ ਐਂਬੂਲੈਂਸ- ,ਡਾ.ਰਾਏ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ, 19 ਜੂਨ:
(ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 46 ਨਵੀਆਂ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਐਂਬੂਲੈਂਸਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਕ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਿਵਲ



ਸਰਜਨ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਂਸ ਇਸ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਦਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ, ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਦਵਾਈਆਂ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਕਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਡ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਅਧਾਰਤ ਟਰੈਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੋਡ ਸਾਈਡ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਕਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਡ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ ਐਚ ਸੀ ਬੁਨੀਦ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇੱਕ ਐਮਬੂਲੈਂਸ ਨਵੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ,ਡਾ. ਕੰਵਲਪ੍ਰੀਤ ਬਰਾੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਅਫ਼ਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਉਪ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਲਾਲ ਈ ਐਮ ਪੀ,ਪਾਇਲਟ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਲਵਾਰਾ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ 11ਵਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 19 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੱਜ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਲਵਾਰਾ (Punjab) ਵਿਖੇ ‘ਇੱਕ ਧਰਤੀ, ਇੱਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਯੋਗ’ ਥੀਮ ਵਾਲਾ 11ਵਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ (IDY) ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਾਯੂ ਯੋਧਿਆਂ



ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਯੋਗ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਹਵਾਈ ਯੋਧਿਆਂ

ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਯੋਗ ਇੰਸਟ੍ਰਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ

ਕਰਕੇ ਸਮੂਹਿਕ ਯੋਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ।

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਦਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਡਾ. ਤੀਰਥ ਬਾਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ... ਧਰਮ ਪਾਲ ਤਲਵੰਡੀ



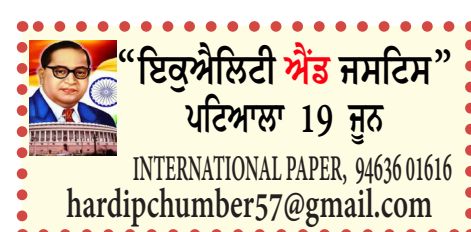
(ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ) ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੋਂਦੜੀਆ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਲਵੰਡੀ ਜੱਟਾਂ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰ ਤੀਰਥ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਅਮਲੋਹ ਵਲੋਂ ਡਾਕਟਰ ਤੀਰਥ ਬਾਲਾ MD ਗਾਈਨੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ MD ਰੇਡੀਓਲੋਜੀ ਵੱਲੋਂ ਫਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ ਅਪ ਕਰਕੇ ਫਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ



ਗਈਆਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਮਨ ਸ਼ਰਮਾ ot ਇਨਚਾਰਜ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਜਿਕਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡਾਂ ਤੀਰਥ ਬਾਲਾ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ,

ਸਾਹਿਬ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਤੀਰਥ ਬਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਮੌਕੇ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀਆ ਬਸਪਾ ਦੇ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਕੀਤਾ ਧੰਨਵਾਦ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਕਰਾਂਗਾ ਕੰਮ- ਕਟਾਰੀਆ



ਬੁਢਲਾਡਾ, (ਪ ਪ) ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀਆ ਨੂੰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਹਲਕਾ ਬੁਢਲਾਡਾ ਦਾ ਹਲਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੇ

ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜੋ ਉਨਾਂ ਉਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਉਪਰ ਖਰਾ ਉਤਰਨਗੇ

ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਟਾਰੀਆ ਨੂੰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਬੁਢਲਾਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ



ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਫੇਰਿਓ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਰਮਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿਸਾਨ: ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ



ਸੰਗਰੂਰ,19 ਜੂਨ (ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ) - ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਝੋਨੇ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਰਮਾਂ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਛੇੜਛਾੜ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ।ਜੇਕਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਰਮਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਨਾਲ ਰਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਸੜਕ ਅਤੇ ਬਰਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇਣ। ਅਗਲੇ 5 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ

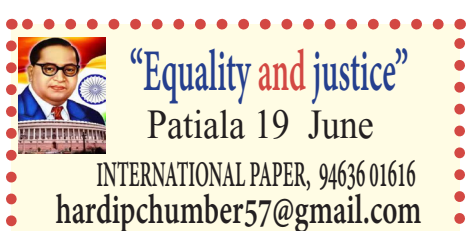
ਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤ ਮਾਲਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖੇ ਬਰਮ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰੇ ਕਰਵਾਉਣੇ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਮ ਪੂਰੇ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪ ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਚੇਅਰਮੈਨ), ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਕੇ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਰਮ ਪੂਰੇ

ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਮ ਵੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਰਮ ਦੀ ਘੱਟ ਚੌੜਾਈ ਜਿੱਥੇ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਰਮਾਂ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਰਮ ਪੂਰੇ ਕਰਵਾ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਅਤੇ



ਹਾਦਸੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਫਿਰੌਤੀ, ਲੁੱਟ, ਚੋਰੀ ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ‘ਚ 16 ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ



ਵੈਨਕੂਵਰ, 18 ਜੂਨ (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਊਟਸੋਰਸ ਅਧੀਨ ਲੰਮੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰੌਤੀਆਂ, ਲੁੱਟਮਾਰ, ਚੋਰੀਆਂ ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਗਰੋਹਾਂ ਦੇ 18 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 16 ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 27 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (42 ਲੱਖ ਡਾਲਰ) ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਲ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ 97 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੇ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਰਨਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ‘ਤੇ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ

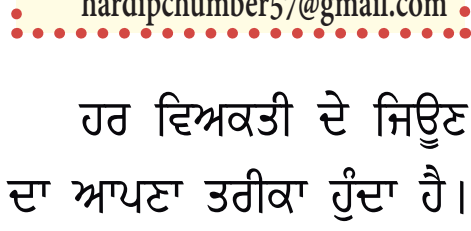


ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਚੀਫ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੁਰੈਫਾ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਹਨ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਨਜਾਇਜ਼ ਬੀਮਾ ਕਲੇਮ ਘਟਣਗੇ। ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੁਖੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਧਾਮੀ (38), ਪ੍ਰੀਤੋਸ਼ ਚੋਪੜਾ (32), ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (28), ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਪੁਰੀ (25), ਪਰਮਿੰਦਰ ਪੁਰੀ (31), ਇੰਦਰਜੀਤ ਬੱਲ (29), ਵਰੁਣ ਔਲ (31), ਕੇਤਨ ਚੋਪੜਾ (30), ਪਵਨਦੀਪ ਸਿੰਘ (25), ਦਿਪਾਂਸ਼ੂ ਗਰਗ (24), ਰਾਹੁਲ ਵਰਮਾ (27), ਕਰਨ ਬੋਪਾਰਾਏ (26), ਮਨਕੀਰਤ ਬੋਪਾਰਾਏ (22), ਸਿਮਰ ਬੋਪਾਰਾਏ (21), ਜੇਵਨ ਸਿੰਘ (23) ਤੇ ਅਭਿਨਵ ਭਾਰਦਵਾਜ (25) ਵਜੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਫੜੇ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ‘ਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 18 ਟੋਅ ਟਰੱਕ, 4 ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਲਗਜ਼ਰੀ ਕਾਰਾਂ, 5 ਹੋਰ ਵਾਹਨ, 6 ਨਜਾਇਜ਼ ਬੰਦੂਕਾਂ, 2 ਬੁਲੇਟ ਪਰੂਫ ਜੈਕਟਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਛੋਟੇ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ 586 ਗੋਲੀਆਂ ਸਮੇਤ 45 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਗਰੋਹ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਰੋਡਸਾਈਡ ਅਤੇ ਹੰਬਲ ਰੋਡਸਾਈਡ ਨਾਂਅ ਦੀਆਂ ਟੋਅ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਟੋਅ ਕੀਤੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਰਸਤੇ ‘ਚ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦਿਖਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ

ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਕਲੇਮ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰੋਹ ਮੈਂਬਰ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ ਕਾਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮੋਟੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮੰਗਦੇ ਤੇ ਨਾ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਉਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰੌਤੀ ਕਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਗਰਾਹੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੀੜਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ 10 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਡਿਪਟੀ ਪੁਲਿਸ ਚੀਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਗਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਿਆ ਜਾਏਗਾ।

ਜਿਊਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ



ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਿਊਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਊਣਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਅਤੇ ਰੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਖਾਣ ਲਈ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਖਾਵੇ ਲਈ। ਕੁਝ ਜਨਮ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ‘ਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਜਿਊਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਇਕ ਦੀ ਗਲ ਦੂਜੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਦੀਆਂ ਕਨਸੇਆਂ ਲੈਣ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਵਿਹਲੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਵਿਅਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕਢਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਊਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਢੀਠਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਿਊਣ

ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਵਿਚ ਸਰਲਤਾ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿੱਥੇ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਅਸਫਲਤਾ ਤੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਐਡੀਸਨ ਨੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਜਰਬੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਆਖਰ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਿਊਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਜਾਂ ਗ਼ਰੀਬੀ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਉੱਪਰ। ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਐਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਪ ਭਰੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕਾਬਲ ਤਾਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਮੀਰ ਹੋਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਿਊਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ। ਕਈ ਲੋਕ

ਪੈਸੇ ਪੱਖੋਂ ਚਾਹੇ ਤੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਜਿਊਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬਰਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਊਣ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਸਦਾ ਹੱਸਦੇ ਰਹੋ, ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਸਦਾ ਮੁਸਕਾਨ ਰੱਖੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੋਹਣੀ ਸਿਹਤ, ਮੂੰਹ ਤੇ ਲਾਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।ਉਹ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹੱਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਸੱਚ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੱਸੋਗੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੱਸਦੇ ਜਾਪਣਗੇ, ਰੌਂਦੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਰੌਂਦੇ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਨੇ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਦੀ ਕਮੀ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਫੀ ਸੀ ਉੱਥੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਘਟਦੇ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਨ



ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੱਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਧੋਖੇ ਨੂੰ ਉਪਜਾਉਂਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਵਰਗੇ ਐਂਗੂਣਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੀਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ, ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸਰਲਤਾ ਨੂੰ ਜਿਊਣ ਦੇ ਸਲੀਕੇ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਚੰਗੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲ ਸਕੇ। ਲੇਖਕ -ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਧੰਗੋੜਾ, ਨਾਭਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼- ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਰੋੜੇਵਾਲ whatsapp no.8892956000



“समानता और न्याय”
पटियाला 19 नून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

गोलमेज सम्मेलन से पहले 9, 10, 11 अगस्त 1930 को नागपुर में तीन दिनों के लिए राष्ट्रीय स्तर का अछूत सम्मेलन आयोजित किया गया था। इसमें लंदन में होने वाले गोलमेज सम्मेलन के लिए अछूतों



के प्रतिनिधियों के नामांकन किए जाने थे, जहाँ भावी भारतीय संविधान की रूपरेखा पर चर्चा होनी थी। आज़ादी के बाद जो भी सामाजिक-राजनीतिक घटनाक्रम होने वाले थे, बाबासाहेब ने 20 साल पहले ही चेतावनी दे दी थी। पूरी जानकारी और

लिंक के लिए, दैनिक लेख पढ़ना ज़रूरी है।
(कल के लेख का शेष भाग)

13. हमारे लिए अगला विचारणीय प्रश्न निर्वाचक मंडल तथा मताधिकार से सम्बन्धित है। मित्रो, इस सम्बन्ध में हमारी मांग क्या होगी ? निर्वाचक मंडल गठित करने के लिए हमारे पास दो विकल्प हैं। एक है अलग-अलग निर्वाचक मंडल बनाना व दूसरा विकल्प मिले जुले निर्वाचक मंडल में आरक्षित स्थानों की योजना। मुझे मालूम है कि इस विषय पर दलित वर्ग की राय विभाजित है। बहुत से लोगों का यह विचार है कि निर्वाचक मंडल अलग अलग होने चाहिए। उन्हें यह डर है कि संयुक्त निर्वाचक मंडल प्रणाली में बहुसंख्यक वर्ग के मतदाता अपने मताधिकार का प्रयोग करते समय हमारे उम्मीदवारों में केवल उन्हें मतदान करेंगे जो उनसे दबकर रहने वाले हों। मैं यह नहीं कहता कि यह डर निराधार है। परन्तु अगर यह सत्य है तो इस का हल निर्वाचन मण्डल को दो अलग-अलग भागों में बांटने में नहीं है बल्कि वयस्क मतदान की मांग द्वारा मतदाता शक्ति अधिक से अधिक बढ़ाने में है ताकि बहुसंख्यक समाज का हमारे प्रतिनिधियों के चुनाव में पड़ने वाला प्रभाव न्यूनतम या बिल्कुल न हो। हमें व्यस्क मतदान की मांग पर अड़ना बहुत जरूरी है। क्योंकि यह हमारी बहुत आवश्यक मांग है तथा संयुक्त निर्वाचन मंडल के साथ दलित वर्ग के लिए आरक्षित स्थानों की योजना लागू होने पर हमें विरोध करने की कोई आवश्यकता नहीं है।

14. इस संबंध में मैं एक टिप्पणी करना आवश्यक समझता हूँ कि इस बात पर किसी को कोई एतराज नहीं हो सकता कि हमारा देश जाति व धर्म के आधार पर विभाजित है और जब तक अल्पसंख्यक समुदायों के बचाव के लिए

संविधान में विशेष प्रावधान व अधिनियम लागू नहीं होते ये एक संगठित एवं स्वशासक समुदाय नहीं बन सकते। अल्पसंख्यकों को यह बात ध्यान में रखनी होगी कि यद्यपि आज के समय हम धर्म व सम्प्रदाय के नाम पर बिखरे हुए हैं, परन्तु हमारा आदर्श एक संगठित राष्ट्र बनना है। कोई भी अल्पसंख्यक समुदाय जो यह चाहते हैं कि उनकी बात सुनी जानी चाहिए इस आदर्श को सबसे प्रथम दर्जे पर रखने में कोई चूक न करें। इस तर्क से यह बात निकलती है कि सभी अल्पसंख्यक समुदायों के लिए यह अतिआवश्यक है कि अल्पसंख्यकों के संरक्षण के लिए बनाए गये नियमों व प्रावधान हमारे आदर्श यानी “एक संगठित राष्ट्र” बनने में कहीं आड़े न आए। आप अपने संरक्षण के लिए बनाए प्रावधानों के प्रति जागरूक रहें क्योंकि आज के दिन असमानता एक वास्तविकता है और संरक्षण द्वारा हमें असमानता की दूरी को पाटना है। नियम या प्रावधान कहीं ऐसे न बन जाएं कि असमानता चिरस्थायी बन जाए व हम हमेशा के लिए पंगु बन कर इन प्रावधानों को बैसाखियां मानकर इनके मोहताज हो जाएं। निस्संदेह बहुसंख्यक समुदाय पर अल्पसंख्यकों के संरक्षण का एक बड़ा उत्तरदायित्व है। इसके साथ ही अल्पसंख्यकों पर भी एक भारी उत्तरदायित्व है कि वे ऐसे संरक्षण नियमों के लिए न अड़ें जिससे सब की एकता में बाधा उत्पन्न होती हो। इस दृष्टिकोण से संयुक्त निर्वाचन मण्डल के साथ आरक्षित सीटों वाली योजना अलग-अलग निर्वाचन मंडल की योजना से बेहतर है। क्योंकि यह आज की वास्तविकता को पूरा करता है और भविष्य में आदर्श के प्रति भी सहायक है।

15. दलित वर्गों के संरक्षण के बारे में एक और महत्वपूर्ण बात है। यह उनके लोक सेवा में प्रवेश के बारे में है। विधायिकाओं द्वारा विधि बनाने की शक्ति से विधि अनुसार प्रशासन चलाना कम महत्वपूर्ण नहीं है। प्रशासन के



“Equality and Justice”
सतता, समानता, भाईचारा
स. 100 मंथन

कुचक्र से बड़ी आसानी से विधि में निहित भावना का अगर अतिक्रमण न भी किया जाए परन्तु उल्लंघन तो किया ही जा सकता है। दलित वर्ग को प्रशासन शक्ति पर काबू पाना केवल इसीलिए महत्वपूर्ण नहीं है। प्रायः काम की अधिकता का दबाव या विशिष्ट परिस्थितियों में विधि में बहुत सी बातें विभाग के मुख्यअधिकारी की समझ व सूझ-बूझ से निर्णय लेने के लिए छोड़नी पड़ती हैं। लोक हित व कल्याण अधिकारियों द्वारा उनकी समझ से लिए गये निष्पक्ष निर्णयों पर निर्भर करते हैं अर्थात निष्पक्षता किस प्रकार की है। भारत जैसे देश में जहां लोक सेवा में एक समुदाय का विशेष प्रकार से आधिपत्य बना हुआ है इस सूझ-बूझ के दायरे में लिए गए निर्णयों के बारे में इस शक्ति का वर्ग विशेष द्वारा सम्पदा बनाने या अनुचित लाभ उठाने के लिए अति-दुरुपयोग का भय आंशका मात्र नहीं है। इसका हल केवल यह है कि लोक सेवा में सभी जाति, धर्म व दलित वर्ग का एक उचित मिश्रण हो, इसके लिए हमें दबाव बनाना होगा। हमें लोक सेवा में किसी प्रतिशत तक दलित वर्ग के लिए सुरक्षित स्थान रखे जाने की मांग उठानी चाहिए और संविधान में इस बात की गारंटी का प्रावधान रखने में कोई कठिनाई नहीं होगी। अगर दलित वर्ग से देश में आने वाली सरकारों में मंत्रियों का प्रतिनिधित्व निश्चित होता है तो इस प्रकार के संरक्षण व बचाव के प्रावधान की कोई आवश्यकता नहीं होती। परन्तु यह तो अंसभव प्रतीत होता है, क्योंकि दलित वर्ग सदैव अल्पसंख्यक ही रहने वाला है। इस लिए यह अति आवश्यक हो जाता है कि आप ऐसी गारंटी के लिए अड़ें।

लेख का शेष भाग कल



“समानता और न्याय”
पटियाला 19 नून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

सभ्यता या घोर असभ्यता

श्रृंखलावार भाग एक

आज से नई
श्रृंखला सुरू की

बाबा साहेब
कहते हैं

1. भारत की जनता के विषय में एक और दृष्टिकोण,
2. उसके द्वारा दलित वर्ग का निरूपण : (क) आदिम जनजातियां, (ख) जरायम- पेशा जातियां, और (ग) अस्पृश्य वर्ग,
3. इन वर्गों की स्थिति पर हिंदू सभ्यता का प्रभाव, और
4. इन वर्गों की विभिन्न समस्याएं।

आमतौर पर भारत की आबादी का वर्गीकरण भाषाई या धार्मिक आधार पर किया जाता है। भारत के लोगों के वर्गीकरण के ये ही दो आधार हैं, जो काफी असें से व्यवहारित होते आ रहे हैं। इसके परिणामस्वरूप विदेशियों के मन में यह बात बैठ गई है कि भारतवासियों के बारे में जानने योग्य और महत्वपूर्ण बात यह है कि वे किस धर्म का पालन करते हैं और वे कौन-सी भाषा बोलते हैं। इस सीमित दृष्टिकोण के कारण वे भारत में प्रचलित धर्मों और भाषाओं की जानकारी से ही संतुष्ट हो जाते हैं। जिस किसी विदेशी धर्म में रुचि होती है, वह केवल यह बात याद रखता है कि भारत में जो लोग हैं, वे या तो हिन्दू हैं या मुसलमान हैं या वह यह याद रखता है कि भारत में जो लोग बसते हैं, उनमें से कुछ मराठी बोलते हैं, कुछ गुजराती, कुछ बांगला और कुछ तमिल आदि भाषाएं बोलते हैं।

भारत के लोगों के वर्गीकरण के जो आधार हैं, उनमें से धार्मिक वर्गीकरण किसी विदेशी को अधिक प्रभावशाली और आकर्षक लगता है। इसलिए वह भाषाओं के मुकाबले धर्मों में अधिक रुचि लेता है। लेकिन फिर भी वह भारत के

सभी धार्मिक संप्रदायों से परिचित नहीं होता है। वह केवल हिंदुओं और मुसलमानों को जानता है। वह कभी-कभी सिखों के बारे में सुनता है, भूले-भटके वह ईसाइयों के बारे में सुनता है, भले ही उनकी संख्या बढ़ती जा रही है, और बौद्धों के बारे में तो उसे कभी कोई जानकारी नहीं हो पाती, जिनका, जहां तक आज के भारत का संबंध है, निश्चय ही कोई अस्तित्व नहीं है। ‘

विदेशियों के मन में यह धारणा बैठ गई है कि भारत मे केवल हिंदू और मुसलमान हैं और अन्य के बारे में सिर खपाने की कोई जरूरत नहीं है। इस प्रकार की धारणा का होना अत्यंत स्वाभाविक है। सारे देश में हिंदू-मुस्लिम दंगों की चर्चा है। यह स्थिति कितनी गंभीर है, उसका अनुमान तो इस बात से लगाया जा सकता है कि हाल के वर्षों में कितने अधिक हिंदू-मुस्लिम दंगे हुए और उनमें कितने अधिक लोग हताहत हुए।

लेकिन यह संघर्ष अपनी-अपनी हुकूमत के लिए संघर्ष है। ऐसे भी हिंदू हैं, जो भारत में हिंदू राज स्थापित करने के लिए संघर्ष कर रहे हैं, जिसमें मुसलमानों की हैसियत केवल अधीनस्थों की होगी। ऐसे मुसलमान भी हैं, जो सब जगह इस्लाम धर्म के होने का सपना देख रहे हैं। वे भारत को एक मुस्लिम साम्राज्य का अंग बनाना चाहते हैं, जिसमें हिंदुओं के लिए एक ही विकल्प होगा कि व या तो ‘कुरान’ को स्वीकार कर लें या फिर मौत को इन को कट्टर विचारधारा वाले लोगों के बीच में ऐसे नरम लोग हैं, जो ऐसा राज्य

चाहते हैं, जिसमें हिंदू और दोनों बराबर मुसलमान, के साझीदार की भांति रह सकते हैं। यह तो केवल सयम ही बता सकता है कौन सफल होगा, कट्टरपंथी या उदारपंथी। फिलहाल अखबारों की सुर्खियां दोनों तरफ से किए जाने वाले खून-खराबों से भरी रहती हैं। लेकिन इस सबके बावजूद मैं यह सोचता हूँ कि ऐसे अनेक लोग हैं, जिन्हें हिंदुओं और मुसलमानों के इस संघर्ष में अधिक दिलचस्पी नहीं है। बहरहाल, यह हुकूमत हासिल करने का संघर्ष है। यह मुक्ति प्राप्त करने का संघर्ष है। यह एक-दूसरे पर हुकूमत हासिल करने का संघर्ष है। उनकी अधिक रुचि उन दलितों के संघर्षों में होगी, जो स्थान प्राप्त करने के लिए संघर्ष कर रहे हैं। इंग्लैंड में विगों और टोरियों के बीच पुराने विवाद का वर्णन करते हुए फ्रांसिस प्लेस ने विगों की राजनीतिक नीति के बारे में कहा था कि वे एक ओर राजा को और दूसरी ओर जनता को कुचलना चाहते थे। वे अभिजात वर्ग का शासन चाहते थे। इस समय जो हिंदू तथा मुसलमान संघर्ष कर रहे हैं, वे भारतीय राजनीति में वही नीति अपना रहे हैं। वे अपने-अपने वर्ग को शासक वर्ग के रूप में स्थापित करना चाहते हैं। जनता चाहे मुसलमान हो या हिंदू, उसका इस्तेमाल तो वर्ग विशेष की स्थापना के लिए केवल हथियार के रूप में किया जाता है। वर्तमान संघर्ष तो वर्गों का संघर्ष है, न कि जनता का।

जिन लोगों की जन-आंदोलनों में रुचि है, उन्हें भारत के लोगों के प्रति एक दूसरा दृष्टिकोण अपनाना होगा। उन्हें

केवल धार्मिक दृष्टिकोण अपनाना छोड़ देना चाहिए। उन्हें भारत के लोगों के प्रति सामाजिक एवं आर्थिक दृष्टिकोण भी अपनाना होगा। इसका अर्थ नहीं कि हमें यह जानने का प्रयास नहीं करना चाहिए कि धर्म ने भारत के लोगों के आर्थिक और सामाजिक जीवन को किस प्रकार प्रभावित किया है। यदि धर्म को ध्यान में न रखा जाए तो वास्तव में भारत के लोगों का कोई भी अध्ययन, चाहे वे हिंदू हों या मुसलमान, उनके जीवन का पर्याप्त चित्रण नहीं कर सकता। इसका कारण है। भारत में धर्म उसी प्रकार सर्वोपरि है, जिस प्रकार यूरोप में मध्य-युग में रोमन कैथोलिक चर्च था। ब्राइस’ ने लोगों के जीवन पर चर्च के प्रभुत्व का जिन शब्दों में वर्णन किया है, वह यहा उल्लेखनीय है, ‘चर्च का जीवन, चर्च के लिए जीवन, चर्च के माध्यम से जीवन, वह जीवन जिसे चर्च प्रातःकालीन सामूहिक प्रार्थना सभा में आशीर्वाद और सांध्यकालीन प्रार्थना सभा में शांति प्रदान करता है, वह जीवन जिसे चर्च निरंतर होने वाले धार्मिक संस्कारों से पुष्ट करता रहता है, पाप की स्वीकारोक्ति से राहत प्रदान करता है, तप से उसे शुद्ध करता है, चिंतन और उपासना के लिए मूर्त प्रतीक प्रस्तुत कर उसे चेतावनी देता रहता है, यह था वह जीवन जिसे मध्य-युग के अनगिनत लोगों ने मानव का धर्मपरायण जीवन समझा था, अनेक लोगों का यही वास्तविक जीवन था, उनका सर्वमान्य आदर्श था।

लेख का शेष भाग कल

बहुजन समाज पार्टी (बसपा) सुप्रीमो मायावती की तारीफ करते हुए कहा राज्य की ‘अब तक की सबसे अच्छी मुख्यमंत्री’ -स्वामी प्रसाद मौर्य



बाराबंकी- उत्तर प्रदेश के पूर्व मंत्री और अपनी जनता पार्टी के अध्यक्ष स्वामी प्रसाद मौर्य ने बुधवार को बहुजन समाज पार्टी (बसपा) सुप्रीमो मायावती की तारीफ करते हुए उन्हें राज्य की अब तक की सबसे अच्छी मुख्यमंत्री बताया। अपनी चल रही ‘संविधान सम्मान और जनहित हुंकार यात्रा’ के तहत बाराबंकी के चौहान गेस्ट हाउस में आयोजित प्रेस कॉन्फ्रेंस में मौर्य ने सत्तारूढ़ भाजपा पर हमला बोला और समाजवादी पार्टी पर भी निशाना साधा। हालांकि, उन्होंने



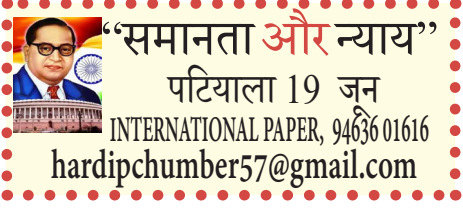
मायावती की तारीफ की, जिनके नेतृत्व में, उन्होंने कहा, एक समय कानून और व्यवस्था ने न केवल राज्य में बल्कि पूरे देश में एक मानक स्थापित किया था। मौर्य ने कहा, “अगर बसपा, भाजपा और सपा के मुख्यमंत्रियों की तुलना की जाए, तो मायावती स्पष्ट रूप से अलग दिखती हैं। उनके कार्यकाल के दौरान सही मायने में कानून का शासन था, जिसकी गूंज न केवल उत्तर

प्रदेश में बल्कि पूरे देश में सुनाई देती थी। उन्होंने कहा, “हमारा उद्देश्य सिर्फ चुनाव लड़ना नहीं है, बल्कि यूपी को भाजपा के कब्जे से मुक्त कराना है। जरूरत पड़ने पर हम भाजपा को हराने के लिए प्रतिबद्ध किसी भी पार्टी के साथ गठबंधन करने के लिए तैयार हैं।” वर्तमान में मौर्य सामाजिक न्याय, जन कल्याण और संविधान की रक्षा के बारे में जागरूकता

बढ़ाने के लिए राज्यव्यापी अभियान ‘संविधान सम्मान और जनहित हुंकार यात्रा’ चला रहे हैं। मौर्य ने कहा, “भाजपा सरकार की जनविरोधी, जातिवादी और सांप्रदायिक नीतियों को उजागर करने के लिए यह यात्रा तब तक जारी रहेगी, जब तक भाजपा सत्ता से बाहर नहीं हो जाती।” इससे पहले, बाराबंकी पहुंचने पर मौर्य का समर्थकों ने जोरदार स्वागत किया। उन्होंने उपस्थित लोगों का आभार व्यक्त किया और समाज के वंचित और शोषित वर्गों के लिए लड़ने की अपनी प्रतिबद्धता दोहराई। --आईएनएसएसएसकेपी/यूके

48 घंटे की बारिश ने झारखंड में मचाई तबाही! मकान ढहे, बच्चे दबे, पुल टूटा और 10 की दर्दनाक मौत

झारखंड में भारी बारिश से मची तबाही—कई जिलों में जलजमाव, मकान ढहे, पुल टूटा, 10 की मौत और 25 घायल



रांची। झारखंड के विभिन्न हिस्सों में पिछले 48 घंटे से हो रही लगातार बारिश के बीच अलग-अलग हादसों में कम से कम 10 लोगों की मौत हो गई है। रांची, हजारीबाग, रामगढ़, जमशेदपुर, चतरा, सिमडेगा जैसे शहरों में सड़कें पानी में डूब गई हैं। पुल बहने, मकान गिरने, कुआं धंसने, वज्रपात और सड़क हादसे जैसी 20 से अधिक घटनाएं सामने आई हैं। इन हादसों में 25 से अधिक लोग घायल हुए हैं। कई जगहों पर पानी की तेज धार में फंसे लोगों के रेस्क्यू के लिए एनडीआरएफ की टीमें उतारनी पड़ी हैं।

राज्य सरकार ने बुधवार को ही रांची, लोहरदगा, सिमडेगा, खूंटी और गुमला जिले में रेड अलर्ट और रामगढ़, कोडरमा, चतरा, पलामू और गढ़वा में ऑरेंज अलर्ट जारी कर दिया था। इन जिलों में ज्यादातर नदियां उफान पर हैं और कुछ जगहों पर बाढ़ जैसी स्थिति पैदा हो गई है। लोगों से अपील की



गई है कि आवश्यक कार्य न हो तो शुक्रवार तक घरों से बाहर न निकलें।

रांची सहित कई जिलों में स्कूल भी बंद कर दिए गए हैं। खूंटी जिले के मुरहू प्रखंड के सोमर बाजार मोहल्ले में एक अर्धनिर्मित कुएं की मिट्टी अचानक धंसने से पास में खेल रहे दो बच्चे अंदर समा गए। उन्हें बचाने के लिए एनडीआरएफ और स्थानीय प्रशासन की ओर से 22 घंटे तक रेस्क्यू ऑपरेशन चला, लेकिन गुरुवार दोपहर जब दोनों बच्चों को निकाला गया तो उनकी सांसें थम चुकी थीं। मृत बच्चों के नाम अमित हुन्नी पूर्ति और आशीष टोपनो हैं।

खूंटी जिला अंतर्गत तोरपा थाना क्षेत्र अंतर्गत डोड़मा गांव में गुरुवार को एक कच्ची दीवार के गिरने से उसके नीचे दबकर 19 वर्षीय युवक राजकुमार मांझी की मौत हो गई। यह हादसा तब हुआ, जब राजकुमार घर

में कच्चा छत से गिर रहे पानी को बंद करने के लिए मरम्मत के काम में जुटा था।

पश्चिमी सिंहभूम (चाईबासा) के चक्रधरपुर में बारिश के कारण एक मिट्टी का घर ढह गया, जिसमें दबने से एक महिला गुरुबारी दोंगो की मौत हो गई और तीन बच्चे घायल हो गए। रांची जिले के तमाड़ में भी घर गिरने से छह साल की एक बच्ची की मौत हो गई है। खूंटी जिले के अड़की थाना क्षेत्र में सोनपुर और डोरेया के बीच करकरी नदी पर बुधवार शाम जलस्तर बढ़ने के कारण निर्माणाधीन पुल पर छह मजदूर फंस गए हैं। मजदूर बुधवार पूरी रात पुल पर ही फंसे रहे। इन्हें सुरक्षित निकालने के लिए गुरुवार को एनडीआरएफ की टीम रेस्क्यू ऑपरेशन में जुटी है।

रांची के नामकुम थाना क्षेत्र के सपाही नदी के आसपास के इलाके पानी में डूब गए हैं। यहां पानी में फंसे

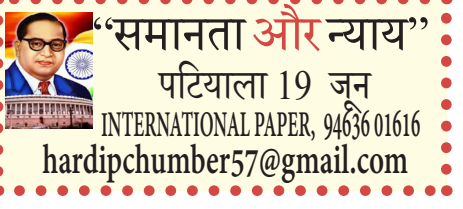
25 से अधिक लोगों को रेस्क्यू करके सुरक्षित स्थान पर पहुंचा दिया गया है। सिमडेगा-खूंटी के बीच पेलोल गांव में बनई नदी पर पुल बारिश की वजह से ध्वस्त हो गया। इसके कारण सिमडेगा के रास्ते ओडिशा का संपर्क भंग हो गया है। टूटे पुल पर एक ट्रक भी फंस गया है।

लातेहार के बालूमाथ प्रखंड क्षेत्र में तेतरियाखांड कोलियरी में एक ट्रक पानी के साथ बहकर नदी में जा गिरा। जमशेदपुर में टाटा-रांची मुख्य मार्ग पर पारडीह काली मंदिर के पास से गुजरने वाला बोड़ाम-पटमदा मार्ग पूरी तरह से जलमग्न हो गया है। रामगढ़ के रजरप्पा में भारी बारिश से भैरवी नदी में उफान की वजह से कई दुकानें डूब गई हैं।

हजारीबाग के बरकड़ा प्रखंड क्षेत्र में पानी भरी सड़क पर एक बस दुर्घटनाग्रस्त हो गई, जिसमें 10 लोग घायल हो गए। इसके पहले बुधवार को जमशेदपुर, धनबाद और बोकारो में तीन सड़क हादसों में पांच लोगों की मौत हो गई थी।

अंडर-19 में होशियारपुर ने फतेहगढ़ साहिब को हराकर पूल-ए में प्राप्त किया प्रथम स्थान: डा. घई

-कप्तान सुरभि के शानदार आलराउंड प्रदर्शन से होशियारपुर ने 7 विकेट से प्राप्त की जीत



होशियारपुर 19 जून (तरसेम दीवाना) पंजाब क्रिकेट एसोसिएशन की तरफ से आयोजित अंडर-19 महिला क्रिकेट इंटर डिस्ट्रिक्ट टूर्नामेंट में होशियारपुर की टीम ने पूल-ए में लगातार चौथी जीत अर्जित कर 16 अंकों के साथ प्रथम स्थान प्राप्त किया है। इस संबंधी जानकारी देते हुए एचडीसीए सचिव डा. रमन घई ने बताया कि इस बड़ी जीत के साथ ही होशियारपुर ने क्वार्टर फाइनल में प्रवेश कर लिया है। उन्होंने बताया कि होशियारपुर ने अपने अंतिम लीग मैच में फतेहगढ़ साहिब की टीम को कप्तान सुरभि के आलराउंड प्रदर्शन की बदौलत 7 विकेट से हराकर



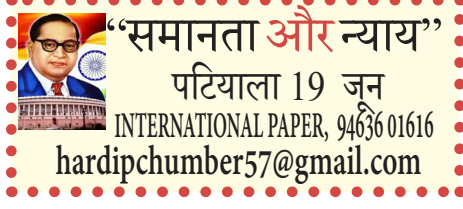
एक बड़ी जीत दर्ज की। डा. घई ने बताया कि 50-50 ओवर के इस मैच में फतेहगढ़ साहिब की टीम ने पहले बल्लेबाजी करते हुए 46.3 ओवर में 10 विकेट के नुकसान पर 114 रन बनाए। जिसमें सोनिया राजपूत ने 31 तथा बबलीन कौर ने 27 रन का योगदान दिया। होशियारपुर की तरफ से शानदार गेंदबाजी करते हुए आस्था शर्मा ने 3, सुरभि व जैसिका जस्सल ने 2-2 तथा वंशिका ने फतेहगढ़ साहिब के 1 खिलाड़ी को आउट किया। 50 ओवरों में जीत के लिए 115 रन का लक्ष्य लेकर बल्लेबाजी करने उतरी होशियारपुर की टीम ने

कप्तान सुरभि के नाबाद 44 तथा संजना के नाबाद 43 रन की बदौलत 39.3 ओवरों में 3 विकेट के नुकसान पर 117 रन बनाते हुए यह मैच 7 विकेट से जीत लिया। फतेहगढ़ साहिब की तरफ से गेंदबाजी करते हुए ऐविका धीर ने 2 खिलाड़ियों को आउट किया। डा. घई ने बताया कि होशियारपुर टीम ने अपने पूल में लगातार चौथी जीत के साथ क्वार्टर फाइनल में प्रवेश कर लिया। उन्होंने बताया कि होशियारपुर का क्वार्टर फाइनल मैच अमृतसर की टीम के साथ खेला जाएगा। टीम की इस जीत पर उन्होंने टीम के खिलाड़ियों को

बधाई देते हुए आशा प्रकट की कि टीम आगे भी अपना बढ़िया प्रदर्शन जारी रखेगी। एचडीसीए के अध्यक्ष डा. दलजीत खेला ने समूह एसोसिएशन की तरफ से टीम को बधाई दी। इस अवसर पर चेयरमैन टूर्नामेंट कमेटी डा. पंकज शिव, संयुक्त सचिव विवेक साहनी व समूह एसोसिएशन सदस्यों ने टीम को बधाई देते हुए उन्हें क्वार्टर फाइनल के लिए अपनी शुभकामनाएं दी। होशियारपुर टीम के क्वार्टर फाइनल में पहुंचने पर टीम कोच दविंदर कौर, ट्रेनर कुलदीप धामी, जिला कोच दलजीत सिंह, जूनियर कोच दलजीत धीमान, पंकज पिका व दिनेश शर्मा ने भी टीम के शानदार प्रदर्शन के लिए बधाई देते हुए क्वार्टर फाइनल के लिए शुभकामनाएं भेंट की।

दोस्ती में आई दरार, फिर दलित युवक का सिर मुंडवाकर सरेआम किया अपमानित! फरीदाबाद में चौंकाने वाली घटना

दलित युवक से दोस्ती टूटने के बाद रची गई मारपीट की साजिश, आरोपी ने बाल मुंडवाकर की जातिसूचक गालियों की बौछार.



फरीदाबाद: फरीदाबाद पुलिस ने बुधवार को एक 19 वर्षीय युवक को गिरफ्तार किया और दो नाबालिगों को हिरासत में लिया है। इन पर बल्लभगढ़ के सुभाष कॉलोनी में एक दलित युवक के साथ मारपीट करने, उसे बंधक बनाने और अपमानित करने का आरोप है। यह घटना सोमवार शाम की बताई जा रही है। पुलिस के अनुसार,

पीड़ित की पहचान साहिल (उम्र 25 से 30 वर्ष) के रूप में हुई है। आरोपियों ने उसकी पिटाई की, सिर, भोंहें और मूँछें मुंडवा दीं और कथित तौर पर जातिसूचक गालियां दीं। इसके अलावा, पीड़ित की जेब से 3,000 रुपये भी निकाल लिए गए और बाद में उसे उसके घर के बाहर छोड़ दिया गया।

पुलिस जांच में सामने आया है कि मुख्य आरोपी और साहिल पूर्व में करीबी दोस्त थे, लेकिन हाल के दिनों में उनके संबंध बिगड़ गए थे। दोनों लगभग आठ वर्षों से एक-दूसरे को जानते

थे। पुलिस ने कहा, “झगड़े की वजह दोस्ती के बदलते संबंध हैं। फिलहाल कोई जातीय एंगल सामने नहीं आया है, लेकिन चूंकि पीड़ित अनुसूचित जाति से है, इसलिए एससी/एसटी एक्ट के तहत मामला दर्ज किया गया है। साहिल अभी बयान देने की स्थिति में नहीं है, लेकिन हमें आज उसके बयान की उम्मीद है।”

यह मामला साहिल के चचेरे भाई सूरज की शिकायत पर आदर्श नगर थाने में दर्ज किया गया। पुलिस ने यह भी स्पष्ट किया

कि वायरल हो रही उन खबरों में कोई सच्चाई नहीं है, जिनमें दावा किया गया था कि पीड़ित को पेशाब पिलाया गया या उल्टा लटकाया गया।

बुधवार को मुख्य आरोपी को अदालत में पेश कर न्यायिक हिरासत में भेज दिया गया, जबकि दोनों नाबालिगों को किशोर न्याय बोर्ड के समक्ष प्रस्तुत किया गया। आदर्श नगर थाना प्रभारी इस्पेक्टर नफे सिंह ने बताया कि पीड़ित को मामूली चोटें आई हैं।

ईरान में अब तक क्या-क्या हुआ?



बीबीसी को दिए गए एक साक्षात्कार में ईरान के उप

विदेश मंत्री ने अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रंप को चेतावनी दी कि वे इस संघर्ष में शामिल न हों। उन्होंने कहा कि यह “अमेरिका का युद्ध नहीं

है।” इसराइली सेना ने ईरान के परमाणु स्थलों पर हमला किया, जिसमें अराक रिएक्टर भी शामिल था।

ईरान में इंटरनेट की पहुंच प्रतिबंधित कर दी गई है, जिससे विदेश में रहने वाले लोगों के लिए देश में किसी से संपर्क करना मुश्किल हो गया है

बिहार में दलित युवकों का आरोप—बैंक ऑफ बड़ौदा लोन प्रोसेसिंग में करता है भेदभाव, RBI को लिखी शिकायत

पप्पू कुमार का आरोप है कि बैंक छोटे आवेदकों के साथ भेदभाव करता है। जहाँ उनके छोटे लोन आवेदन की कड़ी जाँच की जा रही है, वहीं बैंक ने पिछले 8 साल में 144 कॉर्पोरेट कंपनियों के 44,481 करोड़ रुपये के बुरे कर्ज (NPA) माफ कर दिए, जिनमें कई अमीर और प्रभावशाली उधारकर्ता शामिल थे। यह अंतर दिखाता है कि बैंक गरीब और अनुसूचित जाति के युवाओं के साथ न्यायपूर्ण व्यवहार नहीं कर रहा, जो RBI के नियमों के खिलाफ है।



रोहतास- वंचित और हाशिये के समुदाय को रोजगार के अवसर प्रदान करने के लिए कहने को तो कागजों में कई स्कीम चल रहे हैं लेकिन क्या हकीकत में दलित और पिछड़े वर्ग के युवाओं को इसका लाभ मिल पाता है? शायद नहीं! ऐसी ही एक योजना राष्ट्रीय अनुसूचित जाति वित्त और विकास निगम (एनएसएफडीसी) की ‘सुविधा’ लोन है जिसके तहत अनुसूचित जाति के व्यक्तियों को आर्थिक रूप से सशक्त बनाने के लिए विभिन्न प्रकार के ऋण प्रदान करता है। “सुविधा ऋण” अनुसूचित जाति के व्यक्तियों को छोटे व्यवसाय शुरू करने या मौजूदा व्यवसाय को बढ़ाने के लिए वित्तीय सहायता प्रदान करती है। स्वरोजगार की आस में बिहार के दो युवा बीते तीन महीनों से इस लोन को पाने के लिए बैंक ऑफ बड़ौदा के चक्कर लगा रहे हैं लेकिन पात्र होने और सभी दस्तावेजों की पूर्ति के बावजूद दोनों को बैंक ने लोन देने से मना कर दिया।

बिहार के मौना गांव के निवासी पप्पू कुमार ने बैंक ऑफ बड़ौदा (बीओबी) के खिलाफ भारतीय रिजर्व बैंक (आरबीआई) में औपचारिक आपत्ति दर्ज की है, जिसमें उन्होंने राष्ट्रीय अनुसूचित जाति वित्त और विकास निगम (एनएसएफडीसी) के दिशानिर्देशों का पालन न करने और भेदभावपूर्ण व्यवहार का आरोप लगाया है। 1.25 लाख रुपये की वार्षिक पारिवारिक आय वाले बेरोजगार अनुसूचित जाति के युवा पप्पू कुमार ने 28 मार्च 2025 को एनएसएफडीसी सुविधा योजना के तहत वाणिज्यिक वाहन ऋण के लिए आवेदन किया था।

पप्पू ने बताया कि बैंक की देहरी ऑन सोन शाखा ने उनके साथ भेदभाव और उत्पीड़न किया है, लोन देने में जानबूझकर देरी की और मनमाने ढंग से आवेदन खारिज कर दिया जिससे हाशिए पर रहने वाले समुदायों के लिए वित्तीय समावेशन और स्वरोजगार को बढ़ावा देने वाली इस योजना का उद्देश्य कमजोर हुआ है। इसी तरह की शिकायत विकास कुमार की भी है।

ए न ए स ए फ डी सी , सामाजिक न्याय और अधिकारिता मंत्रालय के तहत एक केंद्रीय सार्वजनिक क्षेत्र का उद्यम है जिसकी सुविधा योजना के तहत 3 लाख रुपये तक की वार्षिक पारिवारिक आय वाले अनुसूचित जाति के व्यक्ति ऋण के लिए आवेदन कर सकते हैं। आवेदक को छोटे व्यवसायिक गतिविधियों, जैसे कि जीप और कार टैक्सी जैसे वाणिज्यिक वाहनों के लिए 10 लाख रुपये तक का ऋण प्रदान किया जाता है, इसके लिए कोई जमानत/सिक्यूरिटी की जरूरत नहीं या आवेदक की वर्तमान आय के आधार पर री-पेमेंट क्षमता का मूल्यांकन भी नहीं किया जाता है।

पप्पू और विकास कुमार ने इसी योजना के तहत आवेदन किया था। पप्पू ने द मूकनायक को बताया कि उसने स्व-रोजगार/व्यवसाय के लिए टाटा टिगोर XT CNG मॉडल खरीदने के लिए 28-03-2025 को लोन का आवेदन किया था। योजना के तहत वाहन खरीदने के लिए अनुदानित दर पर ऋण उपलब्ध कराया जाता है, जिससे वह स्वयं के रोजगार को बढ़ावा देना चाहता था।

पप्पू का कहना है कि बीओबी शाखा प्रबंधक ने शुरू में आयकर रिटर्न जमा करने पर जोर दिया, जबकि

एनएसएफडीसी दिशानिर्देशों के तहत इसकी आवश्यकता नहीं है। बार-बार स्पष्टीकरण के बाद ही उनके आवेदन को स्वीकार किया गया।

आवेदन जमा करने के दो माह बावजूद बैंक ने बिना किसी वैध औचित्य के ऋण “प्रक्रिया में” को लंबित रखा और उच्च अधिकारियों से अप्रूवल लेने आदि अस्पष्ट कारणों का हवाला देते रहे। देरी के कारणों को स्पष्ट करने के लिए जब ने आरटीआई आवेदन दिया तो उसके जवाब में अपूर्ण और भ्रामक प्रतिक्रिया मिली, जिसने उनके जाति-आधारित भेदभाव और पद के दुरुपयोग के आरोपों को और बल दिया।

पप्पू तर्क देते हैं कि बैंक के कार्य एनएसएफडीसी के उद्देश्य को बढ़ावा देने, वित्तीय सहायता और कौशल विकास पहलों के माध्यम से अनुसूचित जातियों के बीच समृद्धि को बढ़ावा देने के मिशन का उल्लंघन करते हैं।

इसी तरह विकास कुमार को बैंक द्वारा लोन देने में असमर्थता जाहिर करते हुए लिखा कि विकास की वार्षिक आय 1 लाख 25 हजार है और उसने वाणिज्यिक वाहन के लिए 8,90,689/- के ऋण के लिए आवेदन किया है। बैंक के दिशानिर्देशों के अनुरूप आय के तीन गुणा तक ही ऋण दिया जा सकता है। ऐसे में बैंक ने कहा विकास को उसकी वार्षिक आय के तीन गुणा के हिसाब से रु. 3,75,000/- तक का ही ऋण प्रदान किया जा सकता है। यदि उसे सात वर्ष (84 माह) के लिए ऋण दिया जाता है तो इस हिसाब से औसतन EMI रु 12000 से 15000 तक आएगा जबकि विकास का औसतन मासिक आय 10416/- रुपया आ रहा है। बैंक ने अपने पत्र में लिखा, “ इस हिसाब से देखा जाए तो आपके पास ऋण चुकोती

(repaying capacity) कि क्षमता नहीं है इसलिए उपरोक्त दस्तावेजों और बैंक के दिशानिर्देशों के अनुरूप आपके ऋण को स्वीकृत कर पाने में हम असमर्थ हैं।”

आवेदक कहते हैं कि बैंक ने उनके ऋण आवेदन को गलत तरीके से कृषि वित्त शर्तों के तहत संसाधित करके गलत प्रस्तुति दी, जो एनएसएफडीसी योजना के उद्देश्यों से असंगत है। एनएसएफडीसी ढांचा पुनर्भूगतान क्षमता का मूल्यांकन आवेदक की वर्तमान आय के आधार पर नहीं करता बल्कि प्रस्तावित उद्यम जैसे कि वाणिज्यिक वाहन संचालन से अपेक्षित आय के आधार पर करता है।

कुमार का अनुमान है कि एक स्व-नियोजित टैक्सी चालक प्रति माह 25,000 से 30,000 रुपये की आय generate कर सकता है, जो आसानी से 15,000-16,000 रुपये की ईएमआई को कवर कर सकता है, फिर भी बीओबी ने न तो ऋण को मंजूरी दी और न ही इस आय की संभावना पर विचार किया, बल्कि व्यावसायिक ऋण मानदंडों को लागू किया जो इस योजना के लिए अनुपयुक्त हैं।

पप्पू कुमार ने बैंक ऑफ बड़ौदा (BOB) पर कई गंभीर आरोप लगाए हैं। उनका कहना है कि बैंक ने NSFDC (नेशनल स्ट्रेडियम डेवलपमेंट कॉर्पोरेशन) के नियमों को तोड़ते हुए उनके लोन की शर्तें बदल दीं। NSFDC के मुताबिक, लोन की वापसी की अवधि 66 महीने होनी चाहिए थी, लेकिन बैंक ने इसे बढ़ाकर 84 महीने कर दिया। साथ ही बैंक ने उन्हें सब्सिडी वाली कम ब्याज दर (4-6%) के बजाय सामान्य व्यापारिक दर पर लोन देने की पेशकश की, जिससे उन पर वित्तीय बोझ बढ़ गया।

कुमार ने यह भी आरोप

27 साल की महिला ने जब कहा- मैं अपनी मर्जी से करूंगी शादी, तो हाईकोर्ट ने दिया ऐसा फैसला कि..

इलाहाबाद हाईकोर्ट ने कहा— 27 वर्षीय महिला अपनी मर्जी से विवाह कर सकती है, परिवार का विरोध संविधान के खिलाफ



प्रयागराज: इलाहाबाद हाईकोर्ट ने संविधान के अनुच्छेद 21 (जीवन और व्यक्तिगत स्वतंत्रता का अधिकार) के तहत अपनी मर्जी से विवाह करने के अधिकार को दोहराते हुए एक 27 वर्षीय महिला को सुरक्षा प्रदान की है, जिसे अपनी मर्जी से विवाह करने पर अपहरण की आशंका थी।

यह आदेश 13 जून को न्यायमूर्ति जे.जे. मुनीर और न्यायमूर्ति प्रवीण कुमार गिरी की खंडपीठ ने सुनाया। कोर्ट ने महिला की मर्जी से विवाह करने के फैसले का विरोध करने वाले परिजनों की निंदा करते हुए उनके रवैये को “घृणित” (despicable) बताया।

कोर्ट ने कहा, “यह अत्यंत घृणित है कि याचिकाकर्ता एक वयस्क महिला — जो



27 वर्ष की है — के अपनी पसंद से विवाह करने के निर्णय का विरोध कर रहे हैं। यह उसका संवैधानिक अधिकार है जो उसे अनुच्छेद 21 के अंतर्गत प्राप्त है।”

कोर्ट ने यह स्पष्ट किया कि उसे यह नहीं पता कि महिला के पिता और भाई (याचिकाकर्ता) वाकई में उसका अपहरण करना चाहते थे या नहीं, लेकिन यह मामला एक गंभीर सामाजिक समस्या को दर्शाता है — यानी कि संवैधानिक और सामाजिक मूल्यों के बीच की खाई।

कोर्ट ने कहा, “ऐसे अधिकारों के प्रयोग में

सामाजिक और पारिवारिक विरोध यह स्पष्ट रूप से दर्शाता है कि समाज और संविधान के मूल्यों के बीच एक गहरी खाई मौजूद है। जब तक यह खाई बनी रहेगी, इस प्रकार की घटनाएं होती रहेंगी।”

यह मामला उस FIR से जुड़ा है जो महिला ने अपने पिता और भाई के खिलाफ मिर्जापुर जिले के चिल्ह थाना में भारतीय न्याय संहिता (BNS) की धारा 140(3), 62 और 352 के तहत दर्ज कराई थी। FIR में महिला ने आरोप लगाया था कि अपनी मर्जी से विवाह करने पर उसे अपहरण की धमकी दी जा रही है।

हालांकि कोर्ट ने इस मामले में याचिकाकर्ताओं की गिरफ्तारी पर रोक लगा दी, लेकिन साथ ही उन्हें महिला के जीवन में किसी भी प्रकार के हस्तक्षेप से सख्ती से रोका।

कोर्ट ने निर्देश दिया, “याचिकाकर्ता चौथी प्रतिवादी (महिला) से न तो फोन पर, न किसी इलेक्ट्रॉनिक डिवाइस या इंटरनेट के माध्यम से, और न ही दोस्तों या परिचितों के जरिए संपर्क करें। पुलिस भी चौथी प्रतिवादी की स्वतंत्रता और आजादी में किसी भी तरह की दखलंदाजी नहीं करेगी।”

कोर्ट ने राज्य सरकार और अन्य संबंधित पक्षों को नोटिस जारी करते हुए तीन सप्ताह के भीतर जवाबी हलफनामा दायर करने का निर्देश दिया है। अब यह मामला 18 जुलाई को सुनवाई के लिए सूचीबद्ध किया गया है।

अगर ईरान इस युद्ध में हार जाता है तो इसराइल का पश्चिम एशिया में प्रभाव और बढ़ जाएगा.



अंग्रेजी अखबार ‘द हिन्दू’ के अंतरराष्ट्रीय संपादक स्टेनली जॉनी ने लिखा है, “अगर ईरान इस युद्ध में हार जाता है तो इसराइल का पश्चिम एशिया में प्रभाव और बढ़ जाएगा. सीरिया से बशर अल असद पहले ही बाहर हो चुके हैं. ईरान समर्थित हथियारबंद समूह पहले ही कमजोर हो चुके हैं. ग़ज़ा को इसराइल पहले ही तबाह कर चुका है. वेस्ट बैंक में उसका जो मन होगा, वह करेगा. अगर ईरान



कमजोर होता है तो पश्चिम एशिया में रूस का बचा-खुचा प्रभाव भी सिमट जाएगा. चीन गल्फ में अमेरिकी सहयोगियों के तेल पर और अधिक आश्रित हो जाएगा.”

इसके अलावा एक सवाल और है कि अगर ईरान कमजोर पड़ता है तो क्या ‘बहुध्रुवीय दुनिया’ की

सोच को झटका लगेगा. रूस, भारत समेत कई देश बहुध्रुवीय व्यवस्था वाली दुनिया की बात करते आए हैं.

ऐसे में क्या ईरान-इसराइल के बीच का ये संघर्ष इस सोच के लिए झटका है.

इस सवाल के जवाब में डॉ. राजन कुमार कहते हैं कि

अगर अमेरिका खुलकर युद्ध में कूदता है तो ईरान की सरकार का टिकना मुश्किल हो जाएगा. लेकिन इसका यह मतलब नहीं कि अमेरिका विजेता होगा.

वो कहते हैं, “अफ़गानिस्तान, इराक़, लीबिया, सीरिया, हर जगह पश्चिमी हस्तक्षेप के बाद स्थिति बदतर हुई है. कट्टरपंथी ताक़तें सत्ता में आ गईं और आतंकवाद बढ़ा.”

ईरान की हार से पश्चिमी एशिया में फिर से वही चक्र शुरू हो सकता है, शरणार्थी संकट, अस्थिरता और आतंकवाद का बढ़ना.